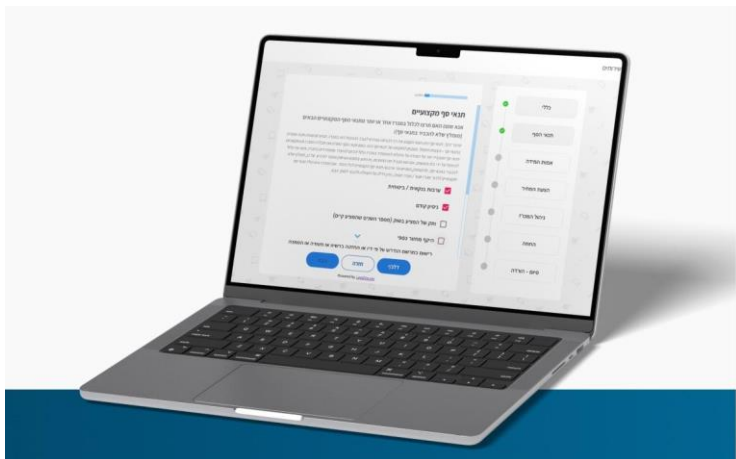

ברוכים הבאים לוובינר מס' 3 מבית ניו-טנדר

עדכוני פסיקה בתחום דיני המכרזים
והשפעתם על עיצוב המכרז

6/11/25

נעים מאוד

עו"ד ענבל באומר

מייסדת

פרופ' עומר דקל

מייסד

כמה עדכונים משמעותיים שביצענו לאחרונה במערכת:

סייגנו את זכות העיון בהצעה הזוכה, כך שהיא לא תחול על מידע פלילי הנוגע למציע או למי מטעמו.

בעקבות עת"מ 47792-11-24 **מנסור נ' עיריית טירה**, הוספנו למכרז הוראה המחייבת מציע להתריע על טעות שהוא מצא במסמכי המכרז.

בעקבות עע"מ 58175-07-25 **אלאימאן נ' משרד הרווחה**, הרחבנו את סמכותה של ועדת המכרזים לאפשר תיקון טעות שנפלה בהצעה.

הוספנו אפשרות להוספת נספח בנושא אבטחת מידע והגנה בסייבר. מתאים להתקשרויות רגישות.

הוספנו אפשרות להוספת נספח לאיתור חשש לניגוד עניינים. מתאים לנסיבות של התקשרות המאופיינת ביחסי אמון מיוחדים.

בעקבות עת"מ 22655-08-25 **ש.ט.ס. נ' עיריית רחובות**, הוספנו להצהרת המציע בדבר היעדר עבר פלילי הסכמה למסירת מידע פלילי מהמטרה, וכן הבהרה כי ההסדר אינו חל על עבירה שהתיישנה או נמחקה.

שינויים הצפויים בקרוב:

בקרוב תתווסף אפשרות **להוספת נספח בנושא הגנה על הפרטיות**, העונה על תיקון מס' 13 לחוק הגנת הפרטיות.

בקרוב יתווסף למערכת **אשף להכנת בל"מ**.

עע"מ 58175-07-25 אלאימאן שירותי חברה ורווחה בע"מ נ' משרד הרווחה והשירותים החברתיים (7.8.2025)

תמצית העובדות:

- מכרז של משרד הרווחה להפעלת מסגרות חירום לנוער בסיכון בחברה הערבית.
- המכרז כלל תחרות על רכיבי איכות בלבד.
- בודקי ההצעות שמו לב לכך, שאחת המציעות שגתה (לרעתה) לגבי נסיונה הקודם בהפעלת מסגרות חירום כאמור. המשמעות המעשית של הטעות – אובדן של 15 נקודות.
- ועדת המכרזים פנתה למציעה, ואפשרה לה לתקן את הצעתה. בעקבות זאת אותה מציעה זכתה במכרז (בהפרש של 1.45 נק' מהמערערת).
- המערערת: תיקון ההצעה אינו לגיטימי ומהווה פגיעה בשוויון.

בית המשפט העליון (ע. גרוסקופף):

- אימץ את קביעות בית המשפט המחוזי, ודחה את הערעור ללא בקשת תגובה.
- יש להבחין בין תיקון של מידע אובייקטיבי המתייחס לעבר (לדוגמה, נסיון קודם, מחזור כספי, תואר אקדמי), שאין לראות בתיקונו פגיעה בשוויון; לבין תיקון של נתון עתידי או סובייקטיבי (לדוגמה, הצעת המחיר, תכנית עסקית, תכנית העבודה המוצעת, יועץ מוצע), שיש בו כדי לשנות את ההצעה, הוא מעניק למציע טווח תמרון אסור, ועל כן אין לאפשר אותו.
- בית המשפט לא ראה קושי בכך שהוועדה שמה לב לטעות, בין היתר בשל היכרותה את עבודת המציע, והיא זו שפנתה למציע מיוזמתה.

תובנות הנובעות מפסק הדין:

- בפועל, בית המשפט מיישם את האבחנה המוכרת שבין השלמה / תיקון (מותר) של מסמך/מידע דקלרטיבי, להשלמה / תיקון (אסור) של מסמך/מידע קונסטיטוטיבי, גם לגבי טעות שנפלה בהצעה.
- בהנחה שוועדת המכרזים מודעת לקיומה של טעות בהצעה – האם היא **חייבת** לפנות למציע ולאפשר את תיקונה?
- האם **לאחר שהמכרז הסתיים** ונבחר זוכה, ומתברר שנפלה טעות עובדתית באחת ההצעות, שאילו תוקנה תוצאת המכרז היתה שונה – האם ועדת המכרזים **רשאית** לשנות את תוצאת המכרז?
- האם בנסיבות מעין אלה הוועדה **חייבת** לשנות את החלטתה? לשון אחר, האם מציע שנפסל או לא זכה במכרז יכול **לדרוש** את שינוי תוצאת המכרז על בסיס הטיעון שנפלה טעות עובדתית בהצעתו?

קביעה חשובה נוספת בשולי פסק הדין:

- ככל שהצעה במכרז כוללת רכיבים שניקודם נתון לשיקול דעת סובייקטיבי (לדוגמה, תכנית עבודה, תכנית עסקית, ראיון), יש לשאוף לכך שהבדיקה והניקוד של כל ההצעות יעשו:

(1) על ידי אותו גורם,

(2) על פי אותה שיטה (מתודולוגיה),

(3) מבלי שהמנקד מודע לניקוד שניתן בגין רכיבים אחרים של ההצעה,

(4) ככל הניתן באופן אנונימי.

עת"מ 22655-08-25 ש.ט.ס. ישראל טרוול סרוויס בע"מ נ' עיריית רחובות (20.8.2025)

תמצית העובדות:

- עיריית רחובות ערכה מכרז לשירותי הסעות לתלמידים ולעובדי הוראה.
- המכרז לא כלל הוראה המסמיכה את ועדת המכרזים לפסול מציע בגין קיומו של עבר פלילי.
- לאחר פתיחת ההצעות אחת המציעות דיווחה לוועדת המכרזים כי נגד העותרת (וכן מציעות נוספות) הוגש כתב אישום בגין תיאום הצעות במכרז וקבלת דבר במרמה.
- לאחר עריכת שימוע, ועדת המכרזים החליטה על פסילת הצעתה של העותרת בגין כתב אישום זה.

בית המשפט (מ. פירר):

- בית המשפט פסל את החלטת ועדת המכרזים, וקבע כי בהיעדר הוראה ברורה ומפורשת במסמכי המכרז, ועדת המכרזים אינה רשאית לפסול מציע בגין עברו הפלילי, ואף אינה רשאית לתת משקל כלשהו למידע פלילי שנמסר לה בעניינו.

- הכרעה זו הושתתה על שני אדנים:

(1) לפי סעיף 14 לחוק המידע הפלילי, וסעיף 3 לתקנות המידע הפלילי (מסירת מידע מהמרשם הפלילי לשם התקשרות בחוזה), תנאי לשימוש במידע פלילי לגבי מציע במכרז הינו קיומה של הוראה מפורשת בנושא במסמכי המכרז.

(2) אין לפסול מציע בגין אי-עמידה בדרישה או בתנאי, שאין לו ביטוי מפורש במסמכי המכרז.

- ככל שעברם הפלילי של המציעים רלוונטי לנושא ההתקשרות, אך מסיבה כלשהי המכרז אינו נותן לכך ביטוי, על עורך המכרז לשקול את ביטולו.

תובנות הנובעות מפסק הדין:

- בהתאם לחוק המידע הפלילי והתקנות שהותקנו מכוחו, פסילת מציע בגין קיומו של עבר פלילי (לרבות חקירה פלילית או כתב אישום תלוי ועומד) מותנית בשורה של תנאים מצטברים, הכוללים בין היתר:
 - (1) קיומה של הוראה ברורה בנושא במסמכי המכרז (תקנה 3(2)(א));
 - (2) קיומה של זיקה בין העבירה שבוצעה או מיוחסת למציע לבין נושא ההתקשרות (תקנה 3(2)(א));
 - (3) קבלת הסכמה של המציע או הגורם הרלוונטי אצל המציע למסירת מידע פלילי בעניינו (סעיף 14 לחוק);
 - (4) מדובר בעבירה שלא התישנה או נמחקה (סעיף 14 לחוק);

תובנות הנובעות מפסק הדין:

5) החלטת הפסילה התקבלה לאחר הפעלת שיקול דעת על ידי ועדת המכרזים, ושיקולת השיקולים המפורטים בחוק ובתקנות (כגון, מהות העבירה וחומרתה, הזמן שחלף מביצוע העבירה, צעדים שננקטו על ידי המציע כדי למנוע את הישנות העבירה ועוד) (סעיף 36, תקנה 5);

6) עריכת שימוע למציע (יכול להיות גם בכתב).

- הפסיקה בנושא שקדמה לחוק המידע הפלילי אינה רלוונטית עוד, שכן החוק שינה את המצב הנורמטיבי הקודם.
- פסילת הצעה בגין קיומו של עבר פלילי אינה בגדר "עונש" נוסף, אלא היא צריכה לצפות פני עתיד.
- חשוב לעגן הוראה בנושא זה גם בחוזה (תקנה 5(ג)).

עת"מ (מרכז) 1464-07-25 ג.א.ן. תברואה בע"מ נ' מועצה מקומית גדרה (31.8.2025)

תמצית העובדות:

- מועצה מקומית גדרה ערכה מכרז **דו-שלבי** לאיסוף ופינוי אשפה.
- משקלן של הצעות המחיר הועמד על 80%, ו-20% יוחדו לשיקולי איכות.
- למכרז הוגשו שתי הצעות.
- עקב טעות, הצעות המחיר נפתחו ביחד שאר חלקי ההצעה, ונחשפו בפני ועדת המכרזים.
- בפועל, הצעות המחיר של שתי המציעות היו זהות.
- ועדת המכרזים החליטה לבטל את המכרז עקב התקלה שנפלה, ולערוך הליך תחרותי חדש, עפ"י נוהל הצעות מחיר של משכ"ל.
- העותרת עתרה נגד ביטול המכרז.

בית המשפט (ד. ארד-אילון):

- בית המשפט פסל את החלטת הביטול של המכרז.

- הנימוקים:

1) אכן נפל פגם בהליך המכרז, אך הדבר לא פגע בשוויון בין המציעים.

2) ביטול המכרז לאחר חשיפת ההצעות, ופרסום הליך תחרותי חדש תחתיו, שאינו שונה מהותית מהמכרז שבוטל, פוגע במציעים. על כן, ככל שהדבר אפשרי יש להימנע מכך;

3) לכאורה, ניתן היה להתגבר על התקלה באמצעות מינוי של צוות בדיקה שלא נחשף להצעות המחיר, אך אפשרות זו כלל לא נשקלה.

תובנות הנובעות מפסק הדין:

- תוצאה נכונה, העולה בקנה אחד עם ההלכה, שלפיה ביטול מכרז הינו מוצא אחרון, שככל הניתן יש להימנע ממנו.
- קבלת הטענה, שחשיפת הצעות המחיר טרם זמן מהווה כשלעצמה פגיעה בשוויון, מובילה לכאורה למסקנה שמכרז חד-שלבי הינו מעצם טיבו לא שוויוני. מובן כי לא ניתן לקבל טענה זו.
- יש להבחין בין חשיפת הצעת המחיר על ידי מציע מסוים, הטומנת בחובה חשש לחוסר תום-לב, נסיון לחבל בהליך המכרז, או נסיון לרכוש יתרון במכרז, לבין המקרה דנא.
- במקרה של חשיפת הצעת המחיר על ידי מציע מסוים, יש לוועדת המכרזים שיקול דעת רחב, האם לפסול את ההצעה בגין כך אם לאו, והדבר תלוי בנסיבות העניין:
 - עת"מ (מרכז) 60823-11-16 **פרח השקד נ' עיריית ראשון לציון** (5.2.2017);
 - עת"מ (מרכז) 43936-07-23 **א. בוטון נ' משרד הביטחון** (27.7.2023).

עת"מ (י-ם) 71479-05-25 איגוד נותני שירותי סיעוד בישראל נ' המוסד לביטוח לאומי (11.9.2025)

תמצית העובדות:

- המוסד לביטוח לאומי ערך מכרז לרכישת שירותי סיעוד לקשישים.
- המכרז לא כלל תחרות על המחיר, אלא על רכיבי איכות בלבד.
- התעריף שישולם לזוכים עבור כל שעת טיפול הוכתב במכרז מראש, והתבסס על תחשיב עלויות שערך המוסד, שגובה בחוות דעת מומחה מטעם משרד רו"ח ומטעם מומחה סטטיסטי.
- העותרים עתרו נגד חוקיות המכרז, ובמסגרת זו דרשו, בין היתר, לקבל לעיונם את בסיס הנתונים ששימש לצורך חישוב התעריף.
- הבקשה נסמכה על תקנות 11 ו-12 לתקנות בתי משפט לעניינים מנהליים בדבר גילוי מסמכים וקבלת פרטים נוספים.
- המל"ל סירב לדרישה בנימוק שאין לעותר בהליך המנהלי זכות כזו, כי הדבר יטיל עליו נטל מופרז, יוביל לעיכוב המכרז, ועלול לפגוע בזכויותיהם של צדדים שלישיים.

בית המשפט (א. דראל):

- דחה את הבקשה.
- כללי הגילוי בהליך המינהלי שונים מאלה שנהוגים בהליך הפלילי, בהליך האזרחי או בהליך מכוח חוק חופש המידע. על כן אין מקום להקיש מהליכים אלה להליך המינהלי.
- העובדה שהמל"ל נסמך על חוות דעת מקצועית אינה מובילה למסקנה שיש לעותר זכות לעיין במלוא הנתונים שעמדו בבסיס חוות הדעת.
- ככל שחוות הדעת המקצועית ברורה ובהירה, לעותר אין זכות לדרוש את בסיס הנתונים שעליה היא נסמכת כדי לנסות להפריכה או למצוא בה טעויות.

תובנות הנובעות מפסק הדין:

- על אף שמדובר בהחלטה המתייחסת לבקשת עיון שהוגשה במסגרת ההליך השיפוטי עצמו, דומה כי יש לה השלכה רחבה יותר, לגבי היקפה של זכות העיון בחומרי גלם ששימשו את עורך המכרז לצורך גיבוש המכרז.
- להבנתי, משמעות ההחלטה היא שבהיעדר ראשית ראיה לכך שהמכרז מבוסס על אדנים עובדתיים שגויים, לא עומדת למציע זכות לקבל לעיונו את חומרי הגלם ששימשו לצורך גיבוש המכרז.
- זאת בעיקר כשמדובר במאות אלפי נתונים, שכוללים גם מידע אישי או מסחרי הנוגע לצדדים שלישיים.
- עם זאת, חשוב להבהיר כי בכך אין כדי להשליך על היקפה של זכות העיון מכוח חוק חופש המידע, שתיבחן על פי התנאים והסייגים הקבועים בחוק.

עת"מ (מרכז) 61601-02-25 מ.ג.ע.ר. בע"מ נ' מועצה מקומית אליכין (3.8.2025)

תמצית העובדות:

- מועצה מקומית אליכין ערכה מכרז לרכישת שירותי עזר לגבייה. 20 נק' מתוך 40 נק' האיכות הוענקו לכישוריו של מנהל הגבייה המוצע.
- למכרז הוגשו שתי הצעות, בעלות הצעות מחיר זהות. הזוכה במכרז הציעה מטעמה מנהלת גבייה מנוסה (גב' מרימי), שקיבלה ציון של 19/20, בעוד שמנהלת הגבייה המוצעת מטעם העותרת (גב' גלעד) קיבלה ציון של 14/20.
- בפועל, פחות מארבעה חודשים לאחר הזכייה במכרז הוחלפה גב' מרימי במנהלת גבייה אחרת (גב' גלעד).
- העותרת טענה להצעה תכסיסנית (כבר מלכתחילה), ודרשה את ביטול תוצאת המכרז.

בית המשפט (ד. ארד-אילון):

- קיבל את העתירה והורה על פסילת ההצעה הזוכה.
- בית המשפט השתכנע כי גב' מרימי אכן היתה "מועמדת קש", שכל תכליתה היתה להגדיל את סיכויי הזכייה של המציעה; כאשר מלכתחילה לא היתה לזוכה כוונה להעסיקה במשך כל תקופת ההתקשרות.
- מדובר במצג שווא, בחוסר תום-לב ובתכסיסנות אסורה.
- בשולי פסק הדין: למרות שהעתירה הוגשה "עמוק" בתקופה החוזית, בית המשפט קבע כי מדובר בעתירה בנושא מכרז, ועל כן הוא מוסמך לדון בה.

תובנות הנובעות מפסק הדין:

- ועדת המכרזים אינה רשאית להתעלם מניסיון להוליך אותה שולל, גם אם לעיתים יותר נוח לה לעשות כן.

תודה רבה על ההקשבה

New-tender.com